

การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์ตามหลักสุนทรียสนทนา
สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

The Development of English Critical Reading Abilities Based on
the Processes of Dialogue for Third Year Undergraduate English Major
Students, Faculty of Liberal Arts, Bangkokthonburi University

Received:	April	27, 2023
Revised:	August	30, 2023
Accepted:	September	06, 2023

ภาคิม แก้วเอียน (Phakim Kaoian)*

ประไพศรี โห้ล่ายอง (Prapai Sri Holomyong)**

ภัทริยา รวยสำราญ (Patriya Ruaisamran)***

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามหลักสุนทรียสนทนา 2) ศึกษาการแสดงความรู้อ่างในระหว่างการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสุนทรียสนทนา และ 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลัก สุนทรียสนทนา กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี จำนวน 32 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการสอน จำนวน 5 แผน 2) แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์ จำนวน 30 ข้อ 3) แบบบันทึกการแสดงความรู้ อ่าง และ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักสุนทรียสนทนา การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (X) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าสถิติทดสอบที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent) ผลการวิจัยหลังการจัดการเรียนรู้ตามหลักสุนทรียสนทนา 5 ชั้น พบว่า 1) ความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษ เชิงวิจารณ์ของนักศึกษากลุ่มเป้าหมายสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) การแสดง ความรู้อ่างของนักศึกษาระหว่างสัปดาห์ที่ 1 ถึงสัปดาห์ที่ 5 มีค่าสถิติร้อยละสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และ 3) ความคิดเห็น ของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักสุนทรียสนทนา อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยมีค่าเฉลี่ย (X) อยู่ที่ระดับ 4.14 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ที่ระดับ 0.67

คำสำคัญ : การอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์, สุนทรียสนทนา

* อาจารย์สถาบันภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี / phakim.kaoian@gmail.com

Lecturer of the Foreign Language Institute, Bangkokthonburi University / phakim.kaoian@gmail.com

** รองศาสตราจารย์ ดร. สถาบันภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี / prapai19@gmail.com

Associate Professor, Ph.D., Foreign Language Institute, Bangkokthonburi University / prapai19@gmail.com

*** รองศาสตราจารย์ ดร. สถาบันภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี / patriya_r@yahoo.com

Associate Professor, Ph.D., Foreign Language Institute, Bangkokthonburi University / patriya_r@yahoo.com

Abstract

The purposes of this research were to 1) compare the students' English critical reading ability before and after learning based on the Processes of Dialogue, 2) study the students' expression of tacit knowledge during learning based on the Processes of Dialogue, and 3) study the opinions of third-year undergraduate students toward learning based on the processes of dialogue. The target group was composed of 32 third-year undergraduate students, English majors, at the Faculty of Liberal Arts at Bangkokthonburi University. In addition, the research instruments were 1) 5 learning plans, 2) the critical English reading abilities test (pre- and post-test) consisted of 30 items, 3) the tacit knowledge record form, and 4) the questionnaire survey of students' opinions toward learning based on the Processes of Dialogue. The percentage, mean (\bar{X}), standard deviation (S.D.) and dependent t-test were applied for data analysis. The results after learning based on the Processes of Dialogue in 5 steps were 1) the students' English critical reading abilities after learning was significantly higher than before learning at the 0.05 level, 2) The students' expression of tacit knowledge between the 1st week and the 5th week showed a consistently growing percentage, and 3) The undergraduate students' opinions towards the learning based on the Processes of Dialogue were positive at a good level (\bar{X} = 4.14, S.D. = 0.67)

Keywords: English critical reading, Dialogue

บทนำ

ปัจจุบันลักษณะการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของผู้คนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม กล่าวคือ ในสมัยก่อนผู้คนจะรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากการฟังวิทยุ อ่านหนังสือพิมพ์ หรือนิตยสารและการดูโทรทัศน์ แต่ในปัจจุบันผู้คนสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากโทรศัพท์มือถือ จอ تبلอ์ดขนาดใหญ่ตามตึกสูงใจกลางเมือง รวมถึงสื่อโฆษณาต่าง ๆ ที่ติดตั้งในระบบขนส่งสาธารณะ ซึ่งรูปแบบของการสื่อสารนั้นจะเน้นความกระชับ สั้น และมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้พฤติกรรมด้านการอ่านของผู้คนเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว (Poovorawan, 2021) นั่นคือ พฤติกรรมการอ่านของคนที่ไม่นิยมการอ่านข้อความบทความที่มีขนาดยาว ข้อมูลที่มีรายละเอียดซับซ้อน และมีสมาธิสั้นลง ซึ่งส่งผลต่อภาวะการตัดสินใจ การคิดที่เกิดขึ้น (Attawong, Suwannapa, & Chanchamrat, 2013) และจากพฤติกรรมการอ่านที่เปลี่ยนไปนี้เองนำไปสู่การอ่านข้อมูลด้วยความเร่งรีบด่วนสรุป รวมถึงมีพฤติกรรมบ่งชี้ถึงความไวที่จะตัดสินใจหรือวิพากษ์วิจารณ์ข้อมูลต่าง ๆ โดยไม่ผ่านการไตร่ตรองให้ถี่ถ้วน ซึ่งอาจนำไปสู่การวิพากษ์วิจารณ์ บทความ ข้อมูล หรือบุคคล และอาจเกิดข้อพิพาทจนนำไปสู่การฟ้องร้อง ฯลฯ (Poovorawan, 2021) ปัญหาข้างต้นเป็นเพียงตัวอย่างปัญหาบางประการจากปัญหาทั้งหมดที่หน่วยงานของภาครัฐและเอกชนได้ค้นพบจากการศึกษาวิจัยพฤติกรรมการอ่านควบคู่กับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการวิพากษ์วิจารณ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ

หน่วยงานของรัฐ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (สสช.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) รวมถึงหน่วยงานของภาคเอกชน เช่น อุทยานการเรียนรู้ TK Park สมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย ฯลฯ ได้พยายามที่จะส่งเสริมให้คนไทยรักการอ่าน ควบคู่ไปกับการส่งเสริมให้อ่าน คิด อย่างมีวิจารณญาณ ส่งเสริมให้วิพากษ์วิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ เพื่อการดำรงชีวิตประจำวันและเพื่อการทำงาน ซึ่งมีฐานคิดเพื่อการเรียนและการทำงานในศตวรรษที่ 21 ซึ่งกำหนดให้พลเมืองในศตวรรษที่ 21 จะต้องมีความรู้ ความสามารถในการอ่านเชิงวิจารณ์ การอ่านและพิจารณาข้อมูล สื่อ สังคมออนไลน์ เพื่อฝึกให้ผู้เรียนซึ่งกำลังจะเป็นแรงงานในศตวรรษที่ 21 แสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และให้สามารถคิดวิเคราะห์ ไตร่ตรอง ข้อมูล ข่าวต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Stauffer, 2022) เพื่อการสร้างองค์ความรู้ การป้องกันตนเองจากภัยสังคมออนไลน์ และเตรียมตัวให้พร้อมรับมือกับสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

จากปัญหาและความสำคัญข้างต้นเมื่อพิจารณาบริบทของการจัดการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะในสาขาวิชาภาษาอังกฤษนั้น ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์ คือ การอ่านบทความ ข้อมูล ข่าวสาร ที่เรียบเรียงเป็นภาษาอังกฤษ โดยมุ่งเน้นผลลัพธ์ (outcome) ที่นักศึกษานั้นจะแสดงออกมาหลังจากอ่านบทความ ข่าว ข้อมูล ฯลฯ ด้วยการทำความเข้าใจ หัก ตัด ทดสอบ หรือแบบประเมิน ผ่านการเขียน การทำแบบทดสอบ การพูดแสดงความคิดเห็น การตอบคำถาม ที่แสดงให้เห็นถึงกระบวนการคิดในขั้นวิเคราะห์ (critical thinking) ขึ้นไป โดยขั้นนี้ตามหลักพุทธิพิสัย (cognitive domain) ของ Bloom's taxonomy เชื่อว่า เป็นขั้นของการคิดขั้นสูง (higher order thinking skills) สอดคล้องกับ Ennis (1962) ที่กล่าวว่า "Critical reading is the use of critical thinking in an act of reading" การอ่านเหมือนการคิด ผู้ที่ต้องการเข้าใจเรื่องราวที่อ่านอย่างลึกซึ้งจะต้องอ่านแบบนักคิด คือต้องใช้สติปัญญาวิเคราะห์ข้อความที่อ่าน การอ่านแบบ Critical reading จึงเทียบได้กับการอ่านและคิดขั้นสูงกว่าการอ่านอังกฤษแบบ Reading comprehension หรือ การอ่านเพื่อความเข้าใจ ซึ่งเป็นเพียงกระบวนการคิดในขั้นเข้าใจ (understanding) เท่านั้น โดย Krathwohl (2002) และ Stauffer (2022) กล่าวว่า การพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิจารณ์นั้น ผู้เรียนหรือนักศึกษาจะต้องแสดงพฤติกรรมบ่งชี้ให้เห็นว่าตนได้ใช้สติปัญญาไตร่ตรอง วิเคราะห์สิ่งที่อ่าน โดยนักศึกษาจะเกิดพฤติกรรมของความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์ข้างต้นได้นั้น อาจารย์ต้องจัดให้นักศึกษาได้มีพื้นที่ในการอ่าน บทความที่นำมาให้อ่านควรเป็นบทความที่อยู่ในประเด็นที่น่าสนใจตามช่วงวัยของนักศึกษา มีความหลากหลาย ทำท่าย มีภาพประกอบสวยงามน่าติดตาม และไม่สั้นหรือยาวจนเกินไป

นอกจากการคัดเลือกบทความเพื่อใช้ในการฝึกความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์แล้วนั้น การเลือกใช้รูปแบบหรือแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักศึกษาเป็นผู้อ่านเชิงวิจารณ์ก็มีส่วนสำคัญเป็นอย่างมาก นั่นคือ การจัดชั้นเรียนที่ส่งเสริมให้นักศึกษากระตือรือร้นในการอ่าน ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ และใช้สติปัญญาไตร่ตรองอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งแสดงออกด้วยการพูดหรือเขียนจากสิ่งที่อ่านได้อย่างเสรีบนพื้นฐานของการมีเหตุผลรองรับ สามารถแสดงความคิดเห็นที่สนับสนุนหรือโต้แย้งต่างออกไปจากผู้เขียน (writer) ได้โดยปราศจากอคติ (bias) อาจารย์จำเป็นต้องจัดชั้นเรียนให้มีบรรยากาศการเรียน (Suwanbubpha, 2010) ที่กระตุ้นให้นักศึกษามีความกล้าวิพากษ์วิจารณ์ต่อบทความ ข้อมูลที่อ่าน ซึ่งต้องเริ่มจากพื้นที่ปลอดภัย ห้อมล้อมด้วยนักคิด (thinkers) ที่มีมุมมองหลากหลาย และไม่ด่วนตัดสินหรือสรุปว่าการวิจารณ์ของใครถูกหรือผิด

หากการวิจารณ์นั้นเป็นไปอย่างสร้างสรรค์บนพื้นฐานของข้อมูลที่ถูกต้อง และผู้วิจารณ์สามารถให้เหตุผล มีหลักฐาน ตัวอย่าง มาสนับสนุนคำวิจารณ์ของตนได้

แนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเน้นการฝึกคิดขั้นสูงนั้นมีด้วยกันหลายประเภท เมื่อคัดเลือกรูปแบบ หลักการของการจัดการเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยในการจัดบรรยากาศชั้นเรียนให้มีพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถวิพากษ์วิจารณ์ต่อข้อมูล บทความ ข่าวสารแล้วนั้น พบว่าการจัดการเรียนรู้ตามหลักสุนทรียสนทนา (processes of dialogue) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนเหมาะสม โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักศึกษาในกลุ่ม มีรูปแบบกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรคทางความคิด เป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกในวงสนทนาได้แลกเปลี่ยน ทั้งความรู้สึก องค์ความรู้ภายในตัวบุคคล อีกทั้งยังเป็นกระบวนการที่ช่วยถ่ายทอดความรู้แฝง (tacit knowledge) ซึ่งเป็นความรู้ที่ไม่สามารถอธิบายได้โดยง่ายหรือสามารถพบได้ในเอกสารตำราต่าง ๆ เนื่องจากเป็นความรู้ที่ฝังลึกจากประสบการณ์ เทคนิค วิธีการ ฯลฯ ที่มีความเฉพาะในแต่ละบุคคลให้ปรากฏขึ้นด้วยการล้อมวงสนทนา (Po Ngern, 2013) รวมถึงการพัฒนาทักษะทางความคิดขั้นสูง การนำเสนอความคิด การฟังและไตร่ตรองความคิดอย่างลุ่มลึก อยู่ในบรรยากาศที่ง่ายต่อการแลกเปลี่ยนความคิด ความรู้สึก ความเข้าใจต่อตนเอง และผู้อื่นภายในวงสนทนา นอกจากนี้ โสฬส ศิริไสย (Sirisai, 2006) ได้เสนอเพิ่มเติมว่า เพื่อให้เกิดกระบวนการคิด ไตร่ตรอง คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ ในวงสนทนาแบบสุนทรียสนทนา ผู้สนทนาควรอยู่ภายใต้สถานการณ์ที่สงบ ไม่มีเสียง รบกวน บรรยากาศเป็นไปด้วยการผ่อนคลาย รับฟังอย่างลึกซึ้งไม่ได้แย้งกันไปมา เพื่อให้ผู้พูดพรั่งพร้อมความรู้สึก ความคิด เหตุผลต่าง ๆ ได้โดยไม่ติดขัด ไม่เร่งรีบ

จากที่มาและความสำคัญของปัญหา รวมถึงคุณค่าและประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้ตามหลัก สุนทรียสนทนาในข้างต้น เมื่อผู้วิจัยนำแนวคิดและขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวมาวิเคราะห์กับจุดมุ่งหมาย ของการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์นั้นพบว่า แนวทางการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว มีความสอดคล้องเหมาะสมที่จะนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาความสามารถ ด้านการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์ของนักศึกษา เพื่อเปิดพื้นที่ในการอ่านด้วยสมาธิที่จดจ่อพร้อมทั้งฝึกพัฒนา กระบวนการคิดเชิงวิจารณ์ผ่านการฟัง การไตร่ตรองความคิด และการนำเสนอความคิดของตน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ที่จะพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์ตามหลักสุนทรียสนทนา สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามหลักสุนทรียสนทนา
2. เพื่อศึกษาการแสดงความรู้แฝงในระหว่างการจัดการเรียนรู้ตามหลักสุนทรียสนทนา
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักสุนทรียสนทนาเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์ตามหลักสุนทรียสนทนา สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยผู้วิจัยได้สรุปเอกสารที่เกี่ยวข้องและกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์

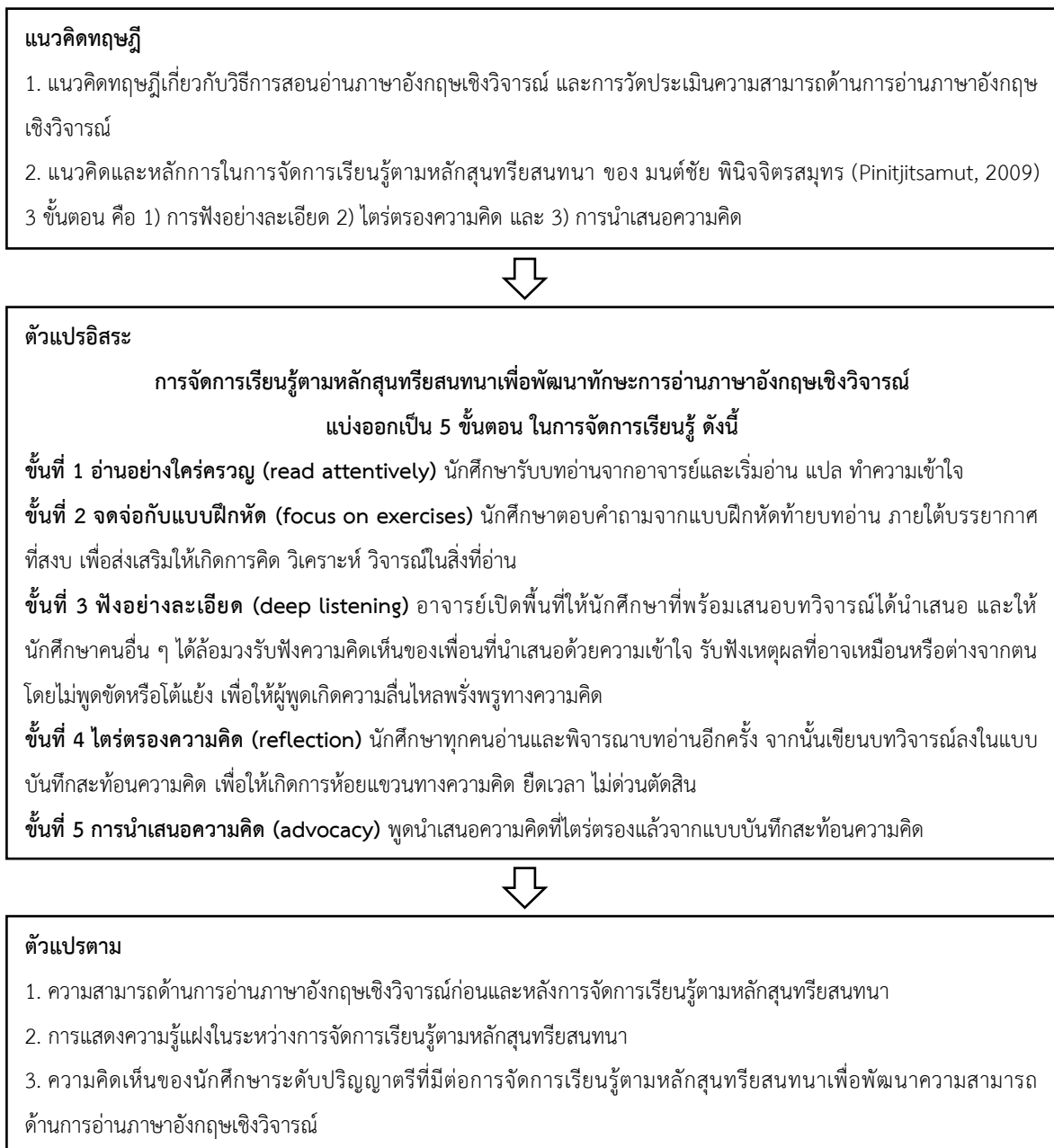
การอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์ คือ การอ่านข้อมูล ข่าวสาร ที่เรียบเรียงเป็นภาษาอังกฤษ ผู้อ่านจะแสดงความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์ออกมาหลังจากอ่านบทความ ข่าว ข้อมูล ฯลฯ ด้วยการทำแบบฝึกหัด แบบทดสอบ หรือแบบประเมิน ผ่านการเขียน การทำแบบทดสอบ การพูดแสดงความคิดเห็น การตอบคำถาม ซึ่ง Ennis (1962) กล่าวเพิ่มเติมโดยสรุปได้ว่า การอ่านเชิงวิจารณ์จะแสดงให้เห็นถึงกระบวนการคิดในขั้นวิเคราะห์ขึ้นไป โดย กัญดา ธรรมมงคล (Thammongkol, 1983) กล่าวเพิ่มเติมว่า การอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์ ผู้อ่านต้องคิดวิเคราะห์เพื่อหาความหมายแฝง ความหมายโดยนัย ทั้งจากเนื้อความและจากจุดประสงค์ของผู้เขียนได้ด้วย การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดตัวบ่งชี้พฤติกรรมที่แสดงให้เห็นว่าผู้อ่านมีความสามารถด้านการอ่านเชิงวิจารณ์ซึ่งเหมาะสมกับช่วงวัยของกลุ่มเป้าหมายในระดับปริญญาตรี และสอดคล้องกับแนวทางของหลักการวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์ ภายใต้ฐานคิดตามหลักพุทธิพิสัยของ Bloom's taxonomy ที่เชื่อว่าการอ่านเชิงวิจารณ์เป็นขั้นของการคิดขั้นสูง ซึ่งนับตั้งแต่ขั้นความเข้าใจ (understanding) ขึ้นไป จนถึงขั้นสร้างสรรค์ (creating) นำมาเป็นหลักเกณฑ์ในการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์ โดย กัญดา ธรรมมงคล (Thammongkol, 1983) และ Robert Hugh Ennis (1962) ระบุไว้สอดคล้องกัน รวม 5 พฤติกรรมบ่งชี้ คือ 1) แยกข้อเท็จจริง (fact) และความเห็น (opinion) ได้ 2) ประเมินข้อสรุป (evaluation of conclusions) ได้ 3) บอกวัตถุประสงค์ของผู้เขียน (purpose) ทศนคติ (attitude) หรือวิธีแสดงความเห็น (tone) ได้ 4) ลงความเห็นสอดคล้องกับข้อมูล (deduction) ได้ และ 5) ตีความ (interpretation) ได้

2. หลักการสุนทรียสนทนา

หลักสุนทรียสนทนา (processes of dialogue) เป็นรูปแบบสนทนาแบบกลุ่มรูปแบบหนึ่ง ซึ่ง David Bohm (1996) เสนอไว้เพื่อสร้างพื้นที่ทางสังคมที่เอื้อเพื่อ สมาชิกในวงสนทนาที่มีความเท่าเทียมกันในการแสดงความคิดเห็น วิพากษ์ วิวิจารณ์ เพื่อการแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาทักษะทางความคิดขั้นสูง การสร้างองค์ความรู้ และเพื่อจุดมุ่งหมายอื่น ๆ โดย มนต์ชัย พิณจิตรสมุทร (Pinitjitsamut, 2009) เสนอหลักการจัดวงสุนทรียสนทนาไว้ 3 ขั้นตอน คือ 1) การฟังอย่างละเอียด (deep listening) 2) ไตร่ตรองความคิด (reflection) และ 3) การนำเสนอความคิด (advocacy) โดยคุณค่าของหลักการสุนทรียสนทนานั้นจะช่วยให้สมาชิกในวงสนทนาเกิดการคิดร่วมกัน การนำเสนอความคิด การฟัง และไตร่ตรองความคิดอย่างลุ่มลึก ไม่มีการโต้เถียง ภายใต้บรรยากาศที่สงบและส่งเสริมให้สะท้อนความคิด ด้วยคุณค่านี้เองจึงถูกนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างแพร่หลาย โดยผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกหรือผู้ดำเนินการให้กระบวนการสุนทรียสนทนาอยู่ในบรรยากาศที่ง่ายต่อการแลกเปลี่ยนความคิด ความรู้สึก ความเข้าใจต่อตนเองและผู้อื่น (Bohm, 1996) ภายในวงสนทนาพร้อมกันระหว่าง นักศึกษาในกลุ่ม ก่อให้เกิดการสร้างสรรคทางความคิด เป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกในวงสนทนาได้แลกเปลี่ยนทั้ง ความรู้สึก องค์ความรู้ภายในตัวบุคคล นอกจากนี้ วิสูตร โพธิ์เงิน (Po Ngern, 2013) ซึ่งได้ทำการวิจัยการใช้สุนทรีย

สนทนาเพื่อพัฒนาความสามารถในการตั้งคำถามของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า กระบวนการสนทนาจะช่วยสร้างทักษะการคิดขั้นสูงแล้ว ยังเป็นกระบวนการที่นำความรู้แฝง (tacit knowledge) ทำให้ปรากฏขึ้นอีกด้วย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยในฐานะผู้สอนในรายวิชาการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์ได้นำหลักสนทนาสนทนา และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอนเพื่อพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์ตลอดจนหลักการวัดและการประเมินความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์ ประยุกต์เป็นขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน และเครื่องมือต่าง ๆ ในการวิจัย ซึ่งสรุปได้เป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดทางการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการทดลองวิจัยเบื้องต้น (pre-experimental designs) One Group Pretest – Posttest Designs (Nillapun, 2015) ซึ่งผู้วิจัยใช้หลักสูตรทฤษฎีสันทนาประยุกต์เข้ากับหลักการสอนการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี จำนวน 32 คน ที่ลงทะเบียนรายวิชา EN332 การอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2565

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โดยใช้เวลาสอนสัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง จำนวน 5 สัปดาห์ ประกอบด้วย บทเรียนที่ 1) Novice monk receives summons on royal defamation charge, 2) Some rugby players in Australia refuse to wear LGBTQ Pride jersey, 3) Thailand's first monkeypox patient found after fleeing to Cambodia, 4) Things we learned to appreciate more during COVID-19 lockdown, และ 5) Thai Buddhist temple left empty after all its monks test positive for meth รวมระยะเวลาในการทดลองทั้งสิ้น 20 ชั่วโมง

เครื่องมือในการวิจัย

1) แผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรทฤษฎีสันทนา 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 อ่านอย่างใคร่ครวญ ขั้นที่ 2 จดจ่อกับแบบฝึกหัด ขั้นที่ 3 ฟังอย่างละเอียด ขั้นที่ 4 ไตร่ตรองความคิด ขั้นที่ 5 การนำเสนอความคิด โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา จำนวน 5 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 มีค่าความตรงของเนื้อหา 0.667 ก่อนการปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 มีค่าความตรงของเนื้อหา 1.00 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 มีค่าความตรงของเนื้อหา 1.00 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 มีค่าความตรงของเนื้อหา 1.00 และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 มีค่าความตรงของเนื้อหา 1.00

2) แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์ จำนวน 30 ข้อ แบบเลือกตอบ โดยมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว โดยใช้เกณฑ์จากตัวบ่งชี้พฤติกรรม 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) แยกข้อเท็จจริงและความเห็นได้ 2) ประเมินข้อสรุปได้ 3) บอกวัตถุประสงค์ของผู้เขียน ทศนคติ หรือวิธีแสดงความคิดเห็นได้ 4) ลงความเห็นสอดคล้องกับข้อมูลได้ และ 5) ตีความได้ มีการให้คะแนนเป็น 0 และ 1 คะแนน คือ ตอบผิด 0 ตอบถูก 1 โดยแบบวัดนี้มีความตรงของเนื้อหา มีค่าเฉลี่ย IOC ทั้งฉบับเท่ากับ 1.00 มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.23-0.73 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.20-0.73 และค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

3) แบบบันทึกการแสดงความรู้แฝงที่มาจากกรวจารณ์ เป็นแบบแจกแจงความถี่ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา มีค่าเฉลี่ย IOC ทั้งฉบับเท่ากับ 1.00

4) แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรทฤษฎีสันทนา แบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา มีค่าเฉลี่ย IOC ทั้งฉบับเท่ากับ 1.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) เปรียบเทียบผลการทดสอบความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามหลักสุนทรียสนทนา ด้วยการทดสอบค่าที (t-test dependent)
- 2) วิเคราะห์การแสดงความรู้แฝงที่มาจากทฤษฎีการวิจารณ์โดยหาค่าสถิติร้อยละ
- 3) วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของระดับคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็น 5 ระดับ

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์จากกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 32 คน โดยแบบทดสอบเป็นแบบหลายตัวเลือก มีคำตอบที่ถูกต้องเพียง 1 ข้อ ให้คะแนนโดยตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามหลักสุนทรียสนทนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{X} = 22.00$, S.D. = 3.852) สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 15.78$, S.D. = 4.427) ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้มีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามหลักสุนทรียสนทนาเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	t-test	Sig.
ก่อนการจัดการเรียนรู้	32	30	15.78	4.427	-17.627	0.000
หลังการจัดการเรียนรู้	32	30	22.00	3.852		

2. ผลการศึกษาการแสดงความรู้แฝงที่เกิดขึ้นระหว่างการจัดการเรียนรู้ตามหลักสุนทรียสนทนา เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์ในระหว่างสัปดาห์ที่ 1 ถึงสัปดาห์ที่ 5 พบว่า ค่าสถิติร้อยละในการแสดงความรู้แฝงสูงขึ้นต่อเนื่อง โดยสัปดาห์ที่ 1 มีนักศึกษาแสดงความรู้แฝงเชิงวิจารณ์ญาณ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 28.12 สัปดาห์ที่ 2 มีนักศึกษาแสดงความรู้แฝงจากประสบการณ์ จำนวน 6 คน และจากการใช้วิจารณ์ญาณ จำนวน 4 คน รวมจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25 สัปดาห์ที่ 3 มีนักศึกษาแสดงความรู้แฝงจากเทคนิควิธี จำนวน 2 คน จากการใช้วิจารณ์ญาณ จำนวน 13 คน รวมจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 46.87 สัปดาห์ที่ 4 มีนักศึกษาแสดงความรู้แฝงจากประสบการณ์ จำนวน 18 คน จากเทคนิควิธี จำนวน 3 คน รวมจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 65.62 และสัปดาห์ที่ 5 มีนักศึกษาแสดงความรู้แฝงจากประสบการณ์ 11 คน จากเทคนิควิธี จำนวน 3 คน จากวิจารณ์ญาณ จำนวน 4 คน และจากความเชื่อ 5 คน รวมจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 71.87 จากกลุ่มเป้าหมายทั้งสิ้น 32 คน มีรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาการแสดงความรู้แฝงที่เกิดขึ้นระหว่างการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรทฤษฎีสนทนาเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์ (N = 32)

บทเรียน/สัปดาห์	จำนวนนักศึกษาที่แสดงความรู้แฝง					ร้อยละ
	ประสบการณ์	เทคนิค/วิธี	วิจารณ์ญาณ	ความเชื่อ	รวม	
1	-	-	9	-	9	28.12
2	6	-	4	-	10	31.25
3	-	2	13	-	15	46.87
4	18	3	-	-	21	65.62
5	11	3	4	5	23	71.87

3. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ที่มีต่อการใช้สนทนายสนทนาเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์ โดยภาพรวมพบว่า นักศึกษามีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรทฤษฎีสนทนาเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.14, S.D. = 0.67$) ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากในทุกด้าน โดยด้านที่มีระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการจัดกิจกรรม ($\bar{X} = 4.28, S.D. = 0.72$) รองลงมา คือ ด้านเนื้อหา ($\bar{X} = 4.11, S.D. = 0.65$) ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.08, S.D. = 0.72$) และด้านประโยชน์ที่ได้รับ ($\bar{X} = 4.03, S.D. = 0.55$) ตามลำดับ มีรายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรทฤษฎีสนทนาเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์ (N = 32)

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านเนื้อหา	4.11	0.65	มาก
ด้านการจัดกิจกรรม	4.28	0.72	มาก
ด้านการวัดและการประเมินผล	4.08	0.72	มาก
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.03	0.55	มาก
รวม	4.14	0.67	มาก

อภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการอภิปรายผลจากข้อค้นพบในการวิจัย ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์หลังการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรทฤษฎีสนทนา ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งยอมรับสมมุติฐานที่กำหนดไว้ จากผลดังกล่าวชี้ให้เห็นว่ากลุ่มเป้าหมายในการทดลองวิจัยได้รับการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์ ซึ่งประกอบด้วย 5 พฤติกรรมบ่งชี้ คือ 1) แยกข้อเท็จจริงและความเห็นได้ 2) ประเมินข้อสรุปได้ 3) บอกวัตถุประสงค์ของผู้เขียน ทักษะคิดหรือวิธี

แสดงความเห็นได้ 4) ลงความเห็นสอดคล้องกับข้อมูลได้ และ 5) ตีความได้ ทั้งนี้ เนื่องจากผู้วิจัยได้นำหลักสุนทรียสนทนาปรับเป็นขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้น ดังนี้ ขั้นที่ 1 อ่านอย่างใคร่ครวญ ขั้นที่ 2 จดจ่อกับแบบฝึกหัด ขั้นที่ 3 ฟังอย่างละเอียด ขั้นที่ 4 ไตร่ตรองความคิด และ ขั้นที่ 5 การนำเสนอความคิด ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 5 ขั้นนี้สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีหลักในการจัดกิจกรรมสุนทรียสนทนาของ David Bohm (1996) รวมถึงนักวิชาการและนักกิจกรรมสุนทรียสนทนา ดังนี้

ขั้นที่ 1 อ่านอย่างใคร่ครวญ นักศึกษารับบทอ่านจากอาจารย์และเริ่มอ่าน แพล ทำความเข้าใจ นักศึกษาได้อ่านบทความภาษาอังกฤษ จำนวน 5 เรื่อง รวมระยะเวลา 5 สัปดาห์ โดยการจัดการกิจกรรมแต่ละสัปดาห์นักศึกษาจะได้อ่านและหาคำศัพท์ที่ไม่รู้ความหมาย หรือศัพท์ยาก ทั้งจากการใช้เทคนิค Context clues และการค้นหาคำศัพท์จาก Dictionary โดยตรง ไปสู่การแปลความเต็มรูปแบบโดยไม่เร่งรีบ เพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาในบทอ่าน ได้ฝึกจำแนกความจริงและความเห็นจากบทความที่อ่าน โดยพบว่านักศึกษาสามารถเริ่มต้นกระบวนการอ่านได้ดี นักศึกษาใช้แอปพลิเคชัน Dictionary ที่อาจารย์แนะนำเพื่อหาความหมายของคำศัพท์ มีการใช้โปรแกรมแปลภาษา ซึ่งนักศึกษาต้องเรียงเรียงและทำความเข้าใจประโยคที่แปล ขั้นตอนนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ นวพร เรืองสกุล (Ruangsakul, 2014) ซึ่งกล่าวว่า กิจกรรมสุนทรียสนทนาจะช่วยให้เห็นว่าบุคคลย่อมมีความรู้ ประสบการณ์แตกต่างกันออกไป การทำความเข้าใจเรื่องเดียวกันอาจมองเห็นหรือคิดไม่เหมือนกัน ใช้เวลาในการอ่าน ทำความเข้าใจ หรือแปลช้าเร็วแตกต่างกัน ซึ่งเป็นศักยภาพเฉพาะของแต่ละบุคคลที่จะพัฒนาขึ้นบนพื้นฐานความรู้และประสบการณ์เดิม

ขั้นที่ 2 จดจ่อกับแบบฝึกหัด ในขั้นนี้ นักศึกษาจะอ่านบทความที่ได้รับ จากนั้นตอบคำถามจากแบบฝึกหัดทำยบทอ่านด้วยตนเองเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์โดยตรง ผ่านการทำแบบฝึกหัด โดยอาจารย์ควบคุมให้ชั้นเรียนอยู่ในสภาวะที่สงบ นักศึกษาเกิดสมาธิในการอ่าน แพล และทำแบบฝึกหัด เพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการคิดวิเคราะห์ โดยพบว่าภายใต้บรรยากาศชั้นเรียนที่สงบนักศึกษามีสมาธิจดจ่อกับภาระงาน สามารถทำแบบฝึกหัดได้เป็นอย่างดี มีการใช้อุปกรณ์สื่อสารในการค้นหาข้อมูลความหมายของคำศัพท์และแปล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิจารย์ พานิช (Panich, 2012) ซึ่งสรุปได้ว่า การจัดบรรยากาศกิจกรรมการเรียนรู้ที่สงบ จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการคิดขั้นสูง กล่าวคือ ผู้เรียนจะมีสมาธิ (concentration) จดจ่อกับภาระงาน (tasks) หรือสิ่งที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสุนทรียสนทนามีหลักการสำคัญ คือ กิจกรรมสุนทรียสนทนาต้องเกิดขึ้นภายใต้บรรยากาศที่สงบ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกวิจารณ์ในสิ่งที่อ่านอย่างไม่เร่งรีบ ไม่ด่วนตัดสิน นอกจากนี้ ณัฐชา อักษรเดช (Aksorndej, 2011) ยังกล่าวถึงคุณค่าของการทำแบบฝึกหัดโดยสรุปว่า การทำแบบฝึกหัดช่วยสร้างความเข้าใจในการอ่าน เสริมสร้างทักษะความสามารถทางภาษา หากแบบฝึกหัดนั้นมีภาพและมีจุดสนใจ ยิ่งช่วยสร้างความจดจ่อกับการเรียนรู้และการอ่าน

ขั้นที่ 3 ฟังอย่างละเอียด ในขั้นตอนนี้อาจารย์จะเริ่มพูดคุยด้วยการชวนคิด หรือตั้งคำถามเพื่อเปิดพื้นที่ให้นักศึกษานำเสนอบทวิจารณ์ โดยกำหนดเวลาให้นักศึกษานำเสนอคนละประมาณ 3-5 นาที นักศึกษาที่มีความพร้อมจะได้นำเสนอก่อน สำหรับนักศึกษาคนอื่น ๆ จะทำหน้าที่เป็นผู้ฟังได้ล้อมวงรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนที่นำเสนอด้วยความเข้าใจ ไม่พูดแทรกในระหว่างที่เพื่อนกำลังนำเสนอ ขั้นตอนนี้ผู้ที่นำเสนอบทวิจารณ์ของตนเองจะได้ฝึกพูดสร้างเสริมความกล้าในการออกเสียงภาษาอังกฤษ ในขณะที่ผู้ฟังสมาชิกของกลุ่มก็ได้ฝึกเป็น

ผู้ฟังที่ดีมีสมาธิต่อการฟัง โดยพบว่า ในระยะเวลาที่อาจารย์มอบหมายคือ 3-5 นาที นักศึกษาที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำเสนอมั่นใจในตัวเอง สามารถพูดภาษาอังกฤษได้อย่างต่อเนื่อง และสามารถเลือกใช้คำศัพท์ในการสื่อสารความหมายได้ค่อนข้างถูกต้อง นักศึกษาที่นั่งฟังมีการจดบันทึกในสิ่งที่เพื่อนนำเสนอ แสดงออกถึงความตั้งใจในการฟัง ซึ่งสอดคล้องกับ วัลภา ฐาน์กาญจน์ (Thakan, 2020) ที่ได้ทำการวิจัยและสรุปบทความในการจัดกิจกรรมสุนทรียสนทนาภายในคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยสรุปได้ว่า ขั้นตอนนี้ช่วยรับฟังเหตุผลที่อาจเหมือนหรือต่างจากตนโดยไม่พูดขัดหรือโต้แย้ง เพื่อให้ผู้พูดเกิดความสโลว์ไลฟ์ทางความคิด เป็นการฟังในขณะนั้นอย่างใส่ใจ ไม่ตัดสินความคิดของเพื่อนหรือของตนเองว่าถูกหรือผิด ซึ่งสอดคล้องกับธรรมชาติของการสอนพูดภาษาอังกฤษ โดย British Council (2022) ได้ระบุไว้ว่า การฝึกให้ผู้เรียนกล้าพูดภาษาอังกฤษมากขึ้นจะต้องไม่มีผู้ฟังพูดแทรก การทำเช่นนี้บ่อย ๆ จะช่วยให้ผู้พูดเกิดความมั่นใจที่จะพูดภาษาอังกฤษ

ขั้นที่ 4 ไตร่ตรองความคิด นักศึกษาทุกคนอ่านและพิจารณาบทอ่านอีกครั้ง จากนั้นเขียนบทวิจารณ์ลงในแบบบันทึกสะท้อนความคิด เพื่อให้เกิดการเพิ่มเวลาในการพิจารณาบทอ่าน ไม่ด่วนตัดสิน ซึ่งช่วยให้เกิดการเรียบเรียงความคิด อีกทั้งยังช่วยให้นักศึกษามีเวลาที่จะตรวจสอบภาษา โครงสร้างทางภาษาอังกฤษ (english structure) ทั้งจากการตอบคำถามในแบบฝึกหัดและในแบบบันทึกสะท้อนความคิดท้ายแบบฝึกหัด โดยพบว่า นักศึกษาสามารถเขียนบทวิจารณ์ได้ดี ทั้งจากการคิดด้วยตนเองและจากการได้รับข้อมูลเพิ่มเติมจากเพื่อนที่นำเสนอบทวิจารณ์ ซึ่งช่วยให้การเขียนบทวิจารณ์ในแบบบันทึกสะท้อนความคิดยาวขึ้นกว่าการตอบคำถามในแบบฝึกหัด อีกทั้งยังมีเหตุผลประกอบบทวิจารณ์ ซึ่งสอดคล้องกับ เพียรพร ยุงทอง, สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์, และ สุณีย์ ชัยสุขสังข์ (Yoongtong, Kajonrungsilp, & Chaisooksung, 2015) กล่าวโดยสรุปได้ว่า การสร้างช่วงเวลาให้เกิดการไตร่ตรองก่อนพูดจะช่วยให้เกิดความคิดและความรู้สึกใหม่ ๆ ขึ้นมาจนค่อย ๆ เปลี่ยนความคิดเหล่านั้นไปสู่การคิดที่มีคุณค่าทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

ขั้นที่ 5 การนำเสนอความคิด นักศึกษาพูดนำเสนอความคิดที่ไตร่ตรองแล้ว จากแบบบันทึกสะท้อนความคิดท้ายแบบฝึกหัด เพื่อส่งเสริมให้ประเด็นในการสนทนามีคุณค่าทั้งแก่ตัวเองและเพื่อนร่วมวงสนทนา โดยพบว่านักศึกษามีความสามารถพูดนำเสนอได้เป็นอย่างดี บทบันทึกสะท้อนการคิดมีการแสดงความคิดเห็นต่อหัวข้อในการล้อมวงสนทนาด้วยการให้เหตุผลประกอบอย่างเป็นลำดับขั้นตอน สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ วิสูตร โพธิ์เงิน (Po Ngerm, 2013) เรื่อง การใช้สุนทรียสนทนาเพื่อพัฒนาความสามารถในการตั้งคำถามของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยพบว่า หลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการสุนทรียสนทนานั้น นักศึกษาแสดงความถี่ของการตั้งคำถามมากกว่าก่อนเรียน โดยการตั้งคำถามในระดับประเมินค่ามีความถี่สูงสุด คิดเป็นร้อยละ 74.40 รองลงมา คือ คำถามการนำไปใช้ คิดเป็นร้อยละ 59.45 และคำถามการคิดสร้างสรรค์ คิดเป็นร้อยละ 57.15 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวช่วยสร้างพฤติกรรมและพัฒนากระบวนการคิดได้เป็นอย่างดี

2. ผลการศึกษาการแสดงความรู้แฝงที่เกิดขึ้นระหว่างการจัดการเรียนรู้ตามหลักสุนทรียสนทนา เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์ ในระหว่างสัปดาห์ที่ 1 ถึงสัปดาห์ที่ 5 พบว่า ค่าสถิติร้อยละในการแสดงความรู้แฝงแต่ละสัปดาห์สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในทุกสัปดาห์ โดยในสัปดาห์ที่ 4 และสัปดาห์ที่ 5 อัตราการแสดงความรู้แฝงประเภทประสพการณ์มีอัตราสูงที่สุดจากทุกประเภท และในสัปดาห์ที่ 5 มีการแสดงความรู้

แฝงครบในทุกประเภท เมื่อพิจารณาบทอ่านที่อาจารย์แจกให้นักศึกษาจะพบว่า บทอ่านที่มีเนื้อหาไม่ซับซ้อน นักศึกษามีความคุ้นชิน หรือนักศึกษาเคยได้รับประสบการณ์ตรงคล้ายกับบทอ่าน จะช่วยให้นักศึกษาสามารถ วิพากษ์วิจารณ์และถ่ายทอดความรู้แฝงออกมาได้เป็นอย่างดี เช่น ในสัปดาห์ที่ 4 บทอ่านเรื่อง Things we learned to appreciate more during COVID-19 lockdown บทความนี้จะเกี่ยวกับด้านดีที่เกิดขึ้นในระหว่างการกักตัวช่วงการระบาดของโรค COVID-19 ซึ่งมีอัตราการแสดงความรู้แฝงประเภทประสบการณ์สูงกว่าประเภทอื่น ๆ ซึ่งนักศึกษาทุกคนมีประสบการณ์โดยตรงเกี่ยวกับการดำรงชีวิตท่ามกลางการแพร่ระบาดของโรคดังกล่าว และในสัปดาห์ที่ 5 บทอ่านเรื่อง Thai Buddhist temple left empty after all its monks test positive for meth บทความเกี่ยวกับกลุ่มพระสงฆ์ในวัดที่ถูกจับกุมเนื่องจากการใช้สารเสพติด ซึ่งนักศึกษาได้แสดงความรู้แฝง ครบทุกประเภท รวมถึงประเภทความเชื่อส่วนบุคคล ซึ่งเป็นความรู้แฝงประเภทที่ยากจะอธิบายได้ เนื่องจาก นักศึกษาแต่ละคนมีความเชื่อที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ Rumelhart (1977) นักพัฒนารูปแบบ การอ่าน ซึ่งกล่าวว่าประสบการณ์ที่พบเจอมาก่อนช่วยเพิ่มความหมายของการอ่านให้สมบูรณ์มากขึ้น ทั้งนี้ การอ่าน ที่สมบูรณ์ คือ ผู้อ่านต้องมีส่วนร่วมในการนำประสบการณ์ ความรู้เดิมมาเชื่อมต่อ นอกจากนี้ผลการวิจัย ในครั้งนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นวพร เรืองสกุล (Ruangsakul, 2014) วิสูตร โพธิ์เงิน (Po Ngern, 2013) และ วัลภา ฐานกาญจน์ (Thakan, 2020) โดยหลังการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมสุนทรียสนทนา นักวิจัยทั้ง 3 คน พบว่า กิจกรรมสุนทรียสนทนาช่วยสะท้อนความรู้ ประสบการณ์ มุมมอง และการแสดงความคิดเห็น ของบุคคลต่อสิ่งเดียวกันให้แตกต่างกันออกไป ทั้งจากประสบการณ์ เทคนิค/วิธี วิจารณ์ญาณ และความเชื่อ ซึ่งเป็นการชี้ให้เห็นว่ามนุษย์มีความแตกต่างกันทางความคิดอย่างเป็นธรรมชาติ การเคารพความคิดที่แตกต่าง การไม่ด่วนตัดสินความคิดของตนเองและผู้อื่น จะช่วยให้เกิดความสั่นไหวทางความคิด เป็นการฝึกการให้เกียรติ และเคารพซึ่งกันและกัน ผ่านกระบวนการเชิงความสัมพันธ์ (relational practices) กล่าวคือ สุนทรียสนทนาเป็น กิจกรรมที่มุ่งเน้นกระบวนการฝึกสติ ฝึามองสภาวะภายในสะท้อนตนเอง อาศัยความสัมพันธ์ของกัลยาณมิตร สะท้อนซึ่งกันและกันเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

3. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ที่มีต่อการใช้สุนทรียสนทนา เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์ โดยภาพรวมพบว่า นักศึกษามีระดับความคิดเห็น ต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักสุนทรียสนทนาเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์อยู่ใน ระดับเห็นด้วยมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ใน ระดับเห็นด้วยมากในทุกด้าน ด้านที่มีระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการจัดกิจกรรม รองลงมา คือ ด้านเนื้อหา ด้านการวัดและประเมินผล และด้านประโยชน์ที่ได้รับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ด้านการจัดกิจกรรม ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 5 ขั้นตอน นักศึกษาจะได้ทำกิจกรรม การเรียนรู้อย่างไม่เร่งรีบภายใต้บรรยากาศที่สงบ โดยมีบทอ่าน แบบฝึกหัด และแบบบันทึกสะท้อนการคิด เป็นภาระงานอาจารย์กำหนดขึ้นตอนที่ช่วยฝึกนักศึกษาให้ไตร่ตรองก่อนพูด มีการล้อมวงเพื่อการฟังอย่างละเอียด ด้วยสมาธิ การไตร่ตรองความคิด และการสะท้อนความคิด ผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดหลักของ David Bohm (Bohm, 1996) ปาริชาติ สุวรรณบุบผา (Suwanbubpha, 2010) และวัลภา ฐานกาญจน์ (Thakan, 2020) ซึ่งกล่าวโดยสรุปได้ว่า การอ่านและแปลที่ไม่รีบร้อนช่วยให้นักศึกษาได้ฝึกสติ ได้ทำความเข้าใจบทความที่ได้รับ

มอบหมายให้เป็นภาระงาน การได้ทำแบบฝึกหัด ภายใต้บรรยากาศการจัดการเรียนรู้ที่สงบ ช่วยก่อให้เกิดสติและความจดจ่อต่อการฝึกทำแบบฝึกหัด การฟังอย่างละเอียด การไตร่ตรองความคิด และการนำเสนอความคิด เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะการล้อมวงสนทนาซึ่งช่วยสร้างความสัมพันธ์ระดับกลุ่มขึ้น ก่อให้เกิดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ภายใต้บรรยากาศที่สงบ เคารพความคิดเห็นของกันและกัน อาศัยความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่ม สะท้อนการเรียนรู้ซึ่งกันและกันเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

3.2 ด้านเนื้อหา อาจารย์เตรียมบทอ่าน จำนวน 5 เรื่อง ซึ่งเป็นบทอ่านภาษาอังกฤษ มีหัวข้อที่น่าสนใจ มีความหลากหลายทั้งจากสาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ วิทยาศาสตร์สุขภาพ และมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เหมาะสมกับช่วงวัยของนักศึกษา โดยผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของ นวพร เรื่องสกุล (Ruangsakul, 2014) ซึ่งกล่าวโดยสรุปได้ว่า กิจกรรมสุนทรียสนทนาจะช่วยให้นักศึกษาได้สะท้อนความรู้และประสบการณ์ที่แตกต่างของกันและกัน แม้จะได้ภาระงานหรือบทความเรื่องเดียวกัน ก่อให้เกิดความพึงพอใจในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เทคนิค วิธีการ และความเชื่อซึ่งกันและกัน

3.3 ด้านการวัดและการประเมินผล นักศึกษาได้ทำแบบฝึกหัดเดี่ยวของตนเอง โดยอาจารย์กำหนดวิธีการให้คะแนนที่ชัดเจน นักศึกษาสามารถประเมินตนเอง และกำหนดเป้าหมายในการได้รับคะแนนโดยไม่ต้องแข่งขันกับเพื่อน ผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของ วิจารย์ พานิช (Panich, 2012) ซึ่งกล่าวโดยสรุปได้ว่าผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 พึงพอใจการมีส่วนร่วมในการวัดและการประเมินผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ได้เปิดโอกาสให้มีการสะท้อนความคิด การได้วิจารณ์ต่อบทความที่อ่าน ได้ประเมินตนเองในการทำแบบฝึกหัด การทำความเข้าใจบทความที่แจกให้ ผู้เรียนจะเกิดความพึงพอใจที่จะพัฒนาตนเอง

3.4 ด้านประโยชน์ที่ได้รับ จากกิจกรรมการเรียนรู้ที่ไม่เร่งรีบ ไม่มุ่งสู่การแข่งขัน จะช่วยให้นักศึกษาได้ฝึกไตร่ตรองก่อนพูด เกิดช่วงเวลาในการเรียบเรียงความคิด การเลือกใช้คำศัพท์ประกอบการวิจารณ์ได้เหมาะสม ตรงต่อความหมายที่จะสื่อสาร ในขณะที่เดียวกันนักศึกษาที่เป็นผู้ฟังจะได้ฝึกการฟังอย่างละเอียด ไม่ด่วนตัดสิน และฝึกเก็บรายละเอียดข้อมูลเพื่อใช้ในการเขียนแบบบันทึกสะท้อนการเรียนรู้ และเสริมข้อบกพร่องในการตอบคำถามในแบบฝึกหัดของตนเอง ผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของ เพียรพร ยุงทอง และคณะ (Yoongtong et al., 2015) ซึ่งทำการศึกษาวิจัย การประยุกต์ใช้กระบวนการสุนทรียสนทนาในการจัดการเรียนการสอนคุณค่าการเป็นพยาบาล โดยพบว่า กระบวนการสุนทรียสนทนาช่วยให้นักศึกษาเกิดความไว้วางใจกัน มีการรับฟังอย่างลึกซึ้งไม่ด่วนตัดสิน เปิดใจในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้เห็นเรื่องราวของกันทั้งสุข ทุกข์ และแรงบันดาลใจ เกิดความคิดและความรู้สึกใหม่ ๆ ขึ้นมาจนเปลี่ยนไปสู่คุณค่าที่มีต่อตนเองและผู้อื่น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรมีระยะเวลาในการทำกิจกรรมอย่างน้อย 2 ชั่วโมงขึ้นไป เพื่อความต่อเนื่องในการทำกิจกรรม อีกทั้งความพร้อมของผู้เรียนแบบกลุ่มจะใช้เวลาในการเตรียมความพร้อมมากกว่าแบบเดี่ยว
2. กิจกรรมสุนทรียสนทนาเป็นกิจกรรมกลุ่มที่เน้นการวิพากษ์ วิจารย์ ภายใต้บรรยากาศที่สงบสุข มีเป้าหมายเพื่อการแก้ปัญหาและเพื่อความสำเร็จของภาระงาน อาจารย์ผู้สอนต้องควบคุมชั้นเรียนให้ผู้นำเสนอ

ความคิด มุ่งวิจารณ์ไปที่ปัญหาหรือหัวเรื่องที่เป็นประเด็นในการเรียน หลีกเลี่ยงการวิพากษ์วิจารณ์บุคคล หรือการวิพากษ์เชิงโต้แย้ง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยในครั้งนี้ได้อยู่ภายใต้ขอบเขตการวิจัยกับกลุ่มประชากรนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ซึ่งเป็นชั้นปีที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้ต้องเป็นผู้มีทักษะทางภาษาอังกฤษอยู่ในระดับ B2 ตามเกณฑ์ CEFR เพื่อเป็นการขยายผลการวิจัยจึงควรทำการทดลองในบริบทอื่น เช่น ใช้นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ในมหาวิทยาลัยอื่น ๆ เพื่อเป็นการยืนยันว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยขั้นตอนและระดับความยากง่ายของเนื้อหาในระดับ B2 ตามเกณฑ์ CEFR เหล่านี้สามารถนำไปใช้ได้กับทุกบริบท

References

- Aksordej, Natcha. (2011). **Construction of Drill Package on Reading for Comprehension for Mathayomsuksa 2 Students (การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2)**. Master's dissertation, Burapha University, Chonburi, Thailand.
- Attawong, Patnaree, Suwannapa, Chaweewan, & Chanchamrat, Teerawat. (2013). **Factors Affecting the Reading Behavior According to the Opinion of the Students of Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Phrae Campus (ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการอ่านตามความเห็นของนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่)**. [Online]. Retrieved November 1, 2022 from <https://www.mcu.ac.th/article/detail/292>
- Bohm, D. (1996). **On Dialogue**. NY: Routledge.
- British Council. (2022). **5 Ways to Improve Your Speaking Skills (5 วิธีเพิ่มความกล้าในการพูดภาษาอังกฤษ)**. [Online]. Retrieved November 1, 2022 from <https://www.britishcouncil.or.th/english/tips/improving-your-speaking-in-only-5-steps>
- Ennis, R. H. (1962). A Concept of Critical Thinking. **Harvard Educational Review**, 32(1): 81-111.
- Krathwohl, D. R. (2002). A Revision of Bloom's Taxonomy: An Overview. **Theory into Practice**, 41(4): 212-218. [Online]. Retrieved November 1, 2022 from <https://www.depauw.edu/files/resources/krathwohl.pdf>
- Nillapun, Maream. (2015). **Research Methodology in Education (วิธีวิจัยทางการศึกษา) (9th ed.)**. Nakhon Pathom: Silpakorn University Printing House.
- Panich, Vicharn. (2012). **Ways of Building Learning for Students in the 21st Century (วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ ในศตวรรษที่ 21)**. Bangkok: Tathata Publication.
- Pinitjitsamut, Montchai. (2009). **Dialogue, Aesthetic Conversation: The Science of Creation. The Collective Intelligence of Human Beings (Dialogue สุนทรียสนทนา: ศาสตร์แห่งการสร้างสรรค์สติปัญญาร่วมกันของมนุษย์)**. Samut Prakan: Jong Jaroen Offset.

- Po Ngern, Wisud. (2013). Using of Dialogue to Develop Question Abilities for Bachelor Degree Students in the Department of Elementary Education, Faculty of Education Silpakorn University (การใช้สุนทรียสนทนาเพื่อพัฒนาความสามารถในการตั้งคำถามของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร). *Silpakorn Educational Research Journal*, 5(1): 21-33.
- Poovorawan, Yong. (2021). **New Normal Life with New Media (ชีวิตวิถีใหม่กับสื่อใหม่)**. [Online]. Retrieved November 1, 2022 from <https://learningdq-dc.ku.ac.th/course/?c=6&l=1>
- Ruangsakul, Nawaporn. (2014). **Spring at Bellagio: Aesthetic Conversation of Wisdom at Sir Belloni Castle (ใบไม้ผลิที่ Bellagio: สุนทรียสนทนาแห่งปัญญา ณ ปราสาทเซอร์เบลโลนี)**. Bangkok: KnowledgePlus.
- Rumelhart, D. E. (1977). Toward an Interactive Model of Reading. In S. Dornic (Ed.), **Proceedings of the Sixth International Symposium on Attention and Performance**, (pp. 573-604). NJ: Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
- Sirisai, Sorot. (2006). Dialogue: A New Dimension of Stage Performance for Villagers (Dialogue: มิติใหม่ของการจัดเวทีชาวบ้าน). *Journal of Language and Culture*, 25(2): 38-49.
- Stauffer, B. (2022). **What are 21st Century Skills?** [Online]. Retrieved November 1, 2022 <https://www.icevonline.com/blog/what-are-21st-century-skills>
- Suwanbubpha, Parichart. (2010). **Manual for Organizing the Dialogue Process (คู่มือการจัดกระบวนการสถานเสาวนา)**. Nakhon Pathom: The Research Center for Peacebuilding, Mahidol University.
- Thakan, Wallapa. (2020). **Deep Listening (การฟังอย่างลึกซึ้ง)**. [Online]. Retrieved November 1, 2022 from http://hsmi2.psu.ac.th/upload/forum/paper_1516_5f0ab2e81b82a5f0ab2.pdf
- Thammongkol, Kanda. (1983). Critical Reading in English (การอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิจารณ์). *Pasaa Paritat Journal*, 4(2): 26-41.
- Yoongtong, Peanporn, Kajonrunsilp, Suchinda, & Chaisooksung, Sunee. (2015). The Application of Dialogue in the Nursing Value Training Program (การประยุกต์ใช้กระบวนการสุนทรียสนทนาในการจัดการเรียนการสอนคุณค่าการเป็นพยาบาล). *Region 3 Medical and Public Health Journal*, 12(2): 24-35.